

Nr 1 (345) Styczeń 2020 rok XXIX

www.dukla.pl/dps dps@dukla.pl

Cena 2,80 zł (5% VAT)



Dukla.PL

DUKIELSKI PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY



Do Siego Roku!

Jarmark Bożonarodzeniowy 2019

15 grudnia 2019 na dukielskim rynku odbył już po raz kolejny świąteczny Jarmark Bożonarodzeniowy. Mimo, że pogoda nie była łaskawa, i „silnie” dawała się we znaki, to jednak wszyscy uczestnicy mogli poczuć na własnej skórze (nie tylko przez odczuwalną temperaturę) klimat nadchodzących Świąt Bożego Narodzenia. Podczas Jarmarku można było zakupić wszelakie świąteczne dobroci. Na stołach znalazło się wszystko, począwszy od tradycyjnych potraw, po oryginalne, ręcznie robione stroiki, choinki, serwety czy ozdoby choinkowe.

W tym roku swoje stoiska wystawiły Koła Gospodyń Wiejskich z: Zawadki Rymanowskiej, Zboisk, Mszany, Barwinka, Tylawy, a także uczniowie Szkoły Podstawowej w Dukli pod opieką p. Marii Fornal, oraz artyści: Beata Witkowska i Edyta Janiśkiewicz. Muzycznymi punktami imprezy były występy grup przedszkolnych z Dukli, które zaprezentowały typowo świąteczny repertuar.

Szczególną atrakcją imprezy był pokaz umiejętności uczestniczek programu „MasterChef” - Pani Joanny Studnickiej. Na wielkiej patelni przygotowała pyszny gulasz, który każdy przybyły na rynek mógł posmakować. Oprócz tego prowadzone było wspólne pieczenie i zdobienie pierników z najmłodszymi oraz ich degustacja. Podczas Jarmarku rozpoczęliśmy akcję na rzecz 28. Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Gramy dalej! Sztabowa Puszka Stacjonarna znajduje się w Ośrodku Kultury w Dukli. Zachęcamy do wsparcia Orkiestry, która w tym roku zbiera na zakup sprzętu dla dziecięcej medycyny zabiegowej.

Artur Szajna



Stoisko KGW z Zawadki Rymanowskiej



Stoisko KGW ze Zboisk



Występ artystyczny przedszkolaków

Fot. Norbert Uliasz



Joanna Studnicka - uczestniczka programu „Master Chef” podczas przygotowywania gulaszu na dukielskim rynku

Złota myśl:

„Grawitacja nie odpowiada za to, że ludzie się zakochują.”

(Albert Einstein)

W styczniowym numerze:

Jarmark Bożonarodzeniowy 2019.....	2
Do siego roku!.....	3
Budżet na 2020 przyjęty jednomyślnie.....	4
Próbki ziemi z dukielskiego Cmentarza Wojennego w Moskwie.....	4
1 milion 450 tysięcy zł na budowę sali gimnastycznej.....	4
Nowe wydawnictwo o Dukli.....	5
Spotkanie uczestników projektu.....	5
Nowa wiata na Grodzisku w Wietrznie.....	5
Święto Trzech Króli.....	6
Międzygminny Konkurs Kolęd i Pastoralek.....	6
Przedświąteczny, wspólny czas.....	6
Przystosowanie ruin komory celnej w Dukli do udostępnienia zwiedzającym.....	7
Wydarzyło się w naszej gminie.....	7
Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski.....	8
Nietoperze w lasach.....	8
Stacja Edukacji Ekologicznej w Suchych Rzekach.....	9
Odkrywamy nowe pasje!.....	10
16 Drużyna Wędrownicza „Bez granic”.....	10
Dukielski rynek w 1939 roku.....	13
Rekord Guinnessa.....	15
Obchody 101. rocznicy Odzyskania Niepodległości.....	16
Szlachetna Paczka w Dukli.....	16
Po kolędzie pójdźmy wszędzie.....	19
Gminny Konkurs Kolęd i Pastoralek.....	19
Warsztaty wianków świątecznych.....	19
Drużynowy Puchar Podkarpacia w Szachach 2019.....	21
Drużynowe Mistrzostwa Polski IV Liga Podkarpacka Seniorów 2019.....	21
Igrzyska Młodzieży Szkolnej w Szachach Drużynowych – etap rejonowy.....	21
Zakończenie IX Gminnej Ligi Szachowej o Puchar Burmistrza Dukli.....	22
Szkolna Liga Sportowa – gra Ringo.....	22
W pasiece.....	24
Prawo przy porannej kawie.....	24
Łowiectwo i ekologia.....	25

DUKLA.pl - miesięcznik (www.dukla.pl/dps)

Wydawca: Ośrodek Kultury w Dukli, ISSN 2080-0835

Adres redakcji: 38-450 Dukla, Trakt Węgierski 11, p. 309, tel. (+48) 13-432-91-33, fax (+48) 13-433-10-11, e-mail: dps@dukla.pl

Redaguje zespół: Krystyna Boczar-Różewicz - red. naczelna, Wiktor Szyniak - red. techniczny - skład i łamanie, Janusz Krowicki - wyd. internetowe, Agnieszka Matusik, Barbara Pudło

Współpracujący: Witold Puz, Bartosz Szczepanik, Maria Walczak, Aleksandra Żółkoś

Druk: Drukarnia „HEDOM”, ul. Kletówki 54a, Krosno, tel./fax 13 432 02 02, www.hedom.pl

Za treść reklam redakcja nie odpowiada. Zastrzegamy sobie prawo do skracania artykułów i adiustacji tekstów. **Materiały przyjmujemy do 20. każdego miesiąca.** Dostarczone materiały można odebrać w siedzibie redakcji.

Numer zamknięto dnia 2. 01. 2020 r.

Udostępniono do sprzedaży 7. 01. 2020 r. Nakład 450 egz.

OKŁADKA: Nowa wiata wraz z miejscem na ognisko na Grodzisku w Wietrznie przy ścieżce przyrodniczo-histerycznej „Tam gdzie chadzali wojowie”. Fot. Krystyna Boczar-Różewicz



Do siego roku!

Nastał nowy rok i znów składamy sobie życzenia, mówiąc czasem: **Do siego roku!**, ale czy do końca rozumiemy, co owo wyrażenie oznacza. Otóż tajemnicze dla wielu osób słowo *siego* jest dopełniaczem staropolskiego zaimka wskazującego, odziedziczonego z prasłowiańszczyzny. Jego postać pierwotna brzmiała *sъ* (czyli *ś*, *si*, *sien*), a cała odmiana (w l. poj.) wyglądała tak: M. *sъ* (*ś*, *si*), D. *siego*, C. *siemu*, B. *sъ* (*ś*, *si*), N. *sim*, Ms. *śem*. Ten mało dziś rozumiany zaimek *ś* (*si*) znaczył ni mniej, ni więcej tylko ‘ten’ (były jeszcze rodzajowe odpowiedniki *sia* – ‘ta’ i *się*, *sio* – ‘to’) i dlatego zapisywano go czasem jako *sien* (formy *si*, *sie* przypisywano mianownikowi l. mn.). Podobno jeszcze teraz w gwarze mówi się *sien ten*, *siego tego*, *sio to*, a nawet *od sich miast* w znaczeniu ‘odtąd, dosłownie ‘od tych miast’, tj. ‘od tego miejsca’.

W „Kalendarzu polskim” z 1714 r. czytamy: Życzenia „Do siego roku” są powszechne w całej Polsce. To zwyczaj zachowany od ojców naszych w uroczystości wigilii Bożego Narodzenia, gdy gospodarz, łamiąc opłatek z rodziną swoją i czeladką, życzył każdemu: „Ażeby Bóg dozwolił doczekać do siego roku”.

Dawniej *Do siego roku!* było formułą życzeń... wigilijnych, a nie noworocznych, i dotyczyło końcowych dni mijającego roku (życzone sobie ‘obyśmy doczekali w zdrowiu roku, który nadejdzie’). Dopiero później zaczęło *Do siego roku!* mieć związek z całym rozpoczynającym się nowym rokiem. Kiedy mówiono: *Życzę ci pomyślności „od siego do siego roku”*, nie było wątpliwości, że chodzi o czas między ‘rokiem, który się kończy, a tym, który szybko nastąpi’. Taka jest prawdziwa (i jedyna) etymologia frazeologizmu *Do siego roku!*. Owo wyjaśnienie podają za Maciejem Malinowskim autorem książki „Polszczyzna. Poradnictwo, redakcja tekstów, korekta.

Do siego roku!

Krystyna Boczar-Różewicz



Przedświąteczny, wspólny czas...

Zapach świerku, pomarańczy, goździków i innych korzennych przypraw przywołują wiele cudownych wspomnień, które należy pielęgnować i kultywować. Polska ma niepowtarzalne tradycje, przepiękne zwyczaje, które łączą przeszłość z teraźniejszością, dlatego 16 grudnia br., pomimo natłoku przedświątecznych zajęć, spotkaliśmy się w Domu Ludowym w Nowej Wsi, aby wspólnie i wielopokoleniowo poczuć magię świąt, która była już na wyciągnięcie ręki...

Dziękuję wszystkim uczestnikom, szczególnie tym najmłodszym za ukazanie cudownej dawki talentu i wspólną integrację! Dziękuję **Marii Wołosz** za ponowne zaangażowanie, cierpliwość i podzielenie się z nami darem kulinarnym!

Niech Nowy 2020 Rok będzie owocny dla wszystkich organizacji działających na terenie Gminy Dukla, a trudna, lecz piękna działalność społeczna przynosi oczekiwane rezultaty i satysfakcję!

Teresa Belcik

Prezes Stowarzyszenia „Razem lepiej”

Święto Trzech Króli

Kościół katolicki obchodzi 6 stycznia uroczystość Objawienia Pańskiego (Epifania), w tradycji znaną jako Trzech Króli. Na Wschodzie była ona znana już w III wieku. Sto lat później pojawiła się także na Zachodzie, gdzie przeobraziła się w święto Trzech Króli. W liturgii uroczystość ta wiąże się nierozdzielnie z Bożym Narodzeniem.

Pokłon Mędrców ze Wschodu złożony Dzieciątku Jezus, opisywany w Ewangelii przez św. Mateusza (Mt 2, 1-12), symbolizuje pokłon świata pogan, wszystkich ludzi, którzy klękają przed Bogiem Wcielonym.

W liturgii zachodniej akcent uroczystości Objawienia pada na Trzech Królów. Pokłon magów-mędrców, których do Jezusa przywiodła gwiazda, wskazuje, że cały wszechświat (gwiazda, a więc kosmos) został poruszony narodzeniem Chrystusa. Przybywają do Niego mędrcy, aby oddać cześć Bogu. W Trzech Magach pierwotny Kościół widzi siebie, świat pogański, całą rodzinę ludzką, wśród której zjawił się Chrystus, a która w swoich przedstawicielach przychodzi z krańców świata złożyć Mu pokłon. Św. Mateusz nie podaje liczby Magów. Dopiero od wieku VIII pojawiają się imiona Trzech Magów: Kacper, Melchior i Baltazar. Są one zupełnie dowolne, nie potwierdzone niczym.

Nie ma ostatecznej pewności co do tego, czy rzeczywiście istnieją relikwie Trzech

Międzygminny Konkurs Kolęd i Pastorałek

18 grudnia 2019 roku odbył się VII Międzygminny Konkurs Kolęd i Pastorałek. Komisja w składzie: Maciej Filar, Wioletta Jakiela, i Artur Szajna po wysłuchaniu prezentacji wszystkich uczestników konkursu postanowiła przyznać następujące nagrody i wyróżnienia:

Kat. I

1 m. - Marcelina Albrycht – Równe

2 m. - Joanna Such – Iwonicz

3 m. - Julia Sechman – Miejsce Piastowe

wyróżnienia: Kinga Wójcik – Łęczany, Maja Paszek – Rogi, Zofia Sobolewska – Iwla

Kat. II

1 m. - Emilia Pietryszka – Studio Flow i Zespół „Song” – Krościenko Wyżne

2 m. - Urszula Kaczor – Studio Zajdel

wyróżnienia: Oliwia Bobula – Dukla, Kinga Kinel – Iwonicz, Joanna Kawulok – Głójscie

Norbert Uliasz

Fot. str. 18

Króli. Jak głosi legenda, przechowywano je początkowo w Konstantynopolu. W późniejszym okresie znalazły się w Mediolanie. Od stuleci Święto Trzech Króli nieodmiennie wiąże się z tradycją wystawiania jasełek oraz tzw. widowisk herodowych. Początkowo były one znane we Włoszech, później we Francji. W średniowieczu rozpowszechnili je franciszkanie. Tradycję wystawiania jasełek (tak jak i budowę szopki bożonarodzeniowych) zapoczątkował sam św. Franciszek z Asyżu. W Polsce jasełka wystawia się od kilkuset lat. Jasełka to inaczej „przed-

stawienia o Bożym Narodzeniu” – ich nazwa wywodzi się od staropolskiego słowa „jasło” oznaczającego żłób.

Od 8 lat organizowane są na ulicach polskich miast Orszaki Trzech Króli. Jest to nowa, świecka tradycja, która cieszy się coraz większą popularnością. Jest jednocześnie symboliczną manifestacją przywiązania do życia zgodnego z zasadami wiary i wartości chrześcijańskich. W tym roku odbędą się one w ponad 600 miastach w Polsce i za granicą.

kbr, źródło Internet



„Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Przystosowanie ruin komory celnej w Dukli do udostępnienia zwiedzającym

W ramach realizacji projektu „Przystosowanie ruin komory celnej w Dukli do udostępnienia zwiedzającym” – współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, wykonane zostały zgodnie z kosztorysem:

Prace ogólne: usunięcie zmurzałych spoin i porostów, dezynfekcja biobójczą, impregnacja przeciw solna wywóz ziemi i plantowanie terenu,

Prace w obrębie posadowienia fundamentów i murów: stemplowanie konstrukcji, usuwanie z budynku gruzu, odbudowa nadproży łukowych z kamienia, uzupełnienie ścian z kamienia miękkiego, układanie betonu w elementach konstrukcyjnych.

Umowa o przyznaniu pomocy została zawarta 29.10.2018 r. z Zarządem Województwa. W marcu zostało przeprowadzone postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na roboty budowlane, w którym został wyłoniony wykonawca – firma KAM-BUD Tomasz Kościółek. Prace przebiegały pod nadzorem konserwatora zabytków. Początkiem września b.r. prace budowlane przy ruinach komory celnej zostały zakończone i odebrane. Przy ruinach została zamontowana dwustronna tablica informacyjna przedstawiająca archiwalne zdjęcia i rys historyczny komory celnej. Kwota dofinansowania wyniosła **153 547,00 zł co stanowi 63,63% wartości całego zadania.**

Paweł Puchalik

Wydarzyło się w naszej gminie

Starsza kobieta potrącona na przejściu dla pieszych w Dukli została przewieziona do szpitala.

Do wypadku doszło 26 grudnia 2019 r. około godz. 16:00 na ul. Żwirki i Wigury w Dukli, w pobliżu skrzyżowania z ulicą Trakt Węgierski, drogą krajową nr 19.

Kierujący audi jadąc w kierunku Nadola na oznakowanym przejściu dla pieszych potrącił około 70-letnią kobietę. Piesza z obrażeniami ciała została przetransportowana do szpitala.

Kolizja w Cergowej. Prawdopodobnie zasnęła za kierownicą

40-letnia obywatelka Słowacji prawdopodobnie zasnęła za kierownicą. Samochód, którym podróżowała wypadł z drogi. Do zdarzenia doszło 12 grudnia 2019 r. około godz. 12:00 na dro-

XVIII wieczne ruiny komory celnej, o czym wskazywać ma min. grubość murów obwodowych to jeden z najcenniejszych zabytków Dukli. Komora wykonana jest z otoczków rzecznych, kamienia łamanego i w nieznacznym stopniu z cegły, starannie ułożonych na zaprawie wapiennej, z zewnątrz i wewnątrz nietynkowana. Mury obwodowe są dość grube, widoczne są trzy poziomy otworów maculcowych. Otwory okienne w dolnej partii są prostokątne, małe, o kłińcach ułożonych z kamieni, w górnej, pierwotnie były o formie wydłużonego prostokąta, od wewnątrz we wnękach, po przekształceniu są w dwu poziomach, prostokątne, niektóre o kłińcach ułożonych z cegieł. Informacje o komorze celnej w Dukli są znacznie wcześniejsze i pochodzą z 1546 roku, kiedy to król Zygmunt Stary polecił właścicielowi miasta Janowi Jordanowi, aby nie przeszkadzał w tworzeniu królewskiej komory celnej w mieście. Dukla leżała na ważnym szlaku handlowym tzw. Trakcie Węgierskim prowadzącym przez Przełęcz Dukielską na Węgry. Od końca XVI w. i przez cały wiek XVIII miasto odgrywało ważną rolę w polsko- węgierskim handlu winem. W 1588 roku Zygmunt III Waza nadał Dukli przywilej składu wina. Od 1595 roku wszystkie przewożone przez granicę towary musiały być clone w Dukli. Pierwsza komora celna w Dukli początkowo mieściła się w ratuszu, notowała duże obroty towarów zarówno idących na eksport, importowanych jak również tranzytowych. Dlatego też później prawdopodobnie w XVII wieku wybudowano nową (obecną) komorę celną na południowy wschód od rynku.



dze krajowej nr 19 w miejscowości Cergowa (gmina Dukla). Kierująca fordem 40-letnia obywatelka Słowacji jadąc w kierunku Krosna, prawdopodobnie zasnęła za kierownicą. Samochód którym kierowała zjechał z drogi, uderzył bokiem w słup energetyczny a następnie w ogrodzenie prywatnej posesji i drzewo.

Na szczęście obrażenia jakich doznała nie zagrażają jej życiu.

Źródło: terazkrosno.pl

Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski

Rok szkolny 2019/2020 - XIX edycja Ogólnopolskiego Konkursu

Ogólnopolski konkurs „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski” od 17 lat organizowany jest przez Porozumienie Parków Krajobrazowych Polski. Przebiega on w dwóch częściach: wojewódzkiej (etap 1-szkolny, 2-gminny, 3-parkowy, 4-wojewódzki) i ogólnopolskiej (etap 5-ogólnopolski).

16 grudnia 2019 roku w siedzibie Urzędu Miejskiego w Dukli został przeprowadzony etap gminny. Wzięło w nim udział pięć czteroosobowych zespołów reprezentujących: Szkołę Podstawową w Dukli, Szkołę Podstawową w Jasionce, Szkołę Podstawową w Łękach Dukielskich, Szkołę Podstawową w Tylawie i Szkołę Podstawową w Wietrznie. Zwycięzcami, po zaciętej rywalizacji, okazali się przedstawiciele Szkoły Podstawowej w Dukli w składzie: **Adam Ben Saad, Jakub Toropila, Paweł Wnęk i Antoni Gazda**, których opiekunką jest pani **Anna Lis**. Będą oni reprezentować Gminę Dukla na etapie parkowym konkursu. Drugie miejsce zajęła SP w Łękach Dukielskich, a trzecie SP w Tylawie.

Na zakończenie każdy z uczestników otrzymał z rąk zastępcy burmistrza Dukli Łukasza Piroga drobny upominek.

Bartosz Szczepanik

koordynator gminny konkursu, fot. str. 28 (okładka-tył)



Nietoperze w lasach

Wszystkie gatunki nietoperzy żyjące w naszym kraju są związane z ekosystemami leśnymi. W lasach i na obrzeżach zadrzewień zwierzęta te polują na owady, natomiast jako kryjówki dla stworzonych przez siebie kolonii letnich chętnie wykorzystują strychy budynków i inne dogodne schronienia w pobliżu człowieka.

Często żerowiska są jednak oddzielone od dziennych kryjówek ciągami komunikacyjnymi i innymi przestrzeniami, sukcesywnie pozbawianymi drzew, będących dla nietoperzy ważnym elementem środowiska życia.

Te obserwacje dały początek idei stworzenia dla nietoperzy dogodnych schronień w obrębie lasów. Bardzo innowacyjny pomysł budowy specjalnych wież i bunkrów został przedstawiony przez Polskie Towarzystwo Przyjaciół Przyrody „pro Natura” w piątek 13 grudnia 2019 r. w siedzibie Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, podczas roboczego spotkania w tej sprawie. Ma on duże szanse na realizację wspólnie z PGL LP po uzyskaniu wsparcia finansowego z Unii Europejskiej.

- Podstawowym obiektem aktywnej ochrony nietoperzy w lasach ma być podkowiec mały, mający swój północny zasięg na terenie polskich gór oraz wyżyn i stanowiący gatunek osłonowy – twierdzi Rafał Szkudlarek, prezes PTPP „pro Natura”. - Wspieranie go zapewnia jednocze-

śnie ochronę wielu innym współwystępującym gatunkom nietoperzy.

Zbudowanie specjalnie zaprojektowanych wież ma zapewnić nowe schronienia dla kolonii rozrodczych „latających myszy”, a stworzenie sztucznych kryjówek pod ziemią ma zagwarantować bezpieczne hibernakula dla tych zwierząt. Dodatkowo umieszczenie mniejszych bud i budek jako schronień przejściowych ma umożliwić nietoperzom odpoczynek na trasach migracji i w okresie intensywnego żerowania.

Projekt ma obejmować całe południe kraju. Stanowi on nowatorskie podejście do wspierania populacji Chiroptera poprzez swojego rodzaju zaproszenie tych zwierząt do powrotu do naturalnego siedliska, jakim jest las. Nowa infrastruktura ma powstać na już istniejących obszarach ochrony gatunków i siedlisk Natura 2000. Pozwoli to ograniczyć wiele rozmaitych zagrożeń antropogenicznych, na które są narażone dzikie zwierzęta, korzystające ze schronień w pobliżu i w obrębie osiedli ludzkich.



- Dla Podkarpacia, a zwłaszcza dla terenu Bieszczadów, projekt może mieć szczególne znaczenie – zaznacza Rafał Szkudlarek. - Tutaj wielki obszar został wyludniony po II wojnie światowej, a ogromną liczbę domów i piwnic, mogących z całą pewnością służyć za schronienia dla nietoperzy spalono i zrównano z ziemią. Musiało się to przyczynić do dewastacji miejsc rozrodu i zimowania nietoperzy. Teraz mamy szansę zrekomensować dawne straty w środowisku, stosując nowatorskie metody ochrony zagrożonych gatunków.

Leśnicy wkrótce przystąpią do działań wspólnie z naukowcami z „pro Natury”. Z obszaru RDLP w Krośnie w projekcie mają wziąć udział nadleśnictwa: Baligród, Dukla i Rymanów. Realizacja projektu rodzi szanse na znaczną poprawę stanu populacji podkowca małego i innych gatunków nietoperzy na naszym terenie.

Tekst: Katarzyna Miłek

Zdjęcia str. 11: Edward Marszałek

Stacja Edukacji Ekologicznej w Suchych Rzekach

Edukacja ekologiczna po latach przerwy uroczyste została rozpoczęta, przez dyrektora Bieszczadzkiego Parku Narodowego dr Ryszarda Prędkiego, w zmodernizowanej Stacji Edukacji Ekologicznej w Suchych Rzekach. Mgr Małgorzata Żmijewska omówiła realizację projektu dotyczącego modernizacji Stacji w Suchych Rzekach. Dr inż. Stanisław Kucharzyk przedstawił kulturowe i etyczne aspekty ochrony przyrody w Polsce. Dr Grażyna Holly omówiła ochronę dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego BdPN. Mgr Magda Zawadzka przedstawiła ofertę edukacyjną BdPN dla najmłodszych: *Odwiedź dzikie królestwo rysia Pędzelka*. Mgr Beata Szary na wybranych przykładach omówiła dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe PN. Foto-poradnik „Jak wykonać udaną fotografię do edukacji przyrodniczej” przekazał wspaniały fotografik przyrody mgr inż. Cezary Ćwikowski.

Interpretacja zjawisk i procesów przyrodniczych na ścieżce przyrodniczej „Suche Rzeki Smerek” prowadzone przez pracowników BdPN i uczestników warsztatów.

Suche Rzeki znajdują się za Zatrzawicą, tam odbywały się zajęcia terenowe dla nauczycieli biologii i geografii oraz naszych uczniów. Mimo pionierskich warunków jakie dawniej w stacji były to budzą w uczestnikach wspaniałe wspomnienia. Obecnie wyremontowany i zmodernizowany obiekt znajduje się w zaciścu bieszczadzkiego przecięcia turystycznego. Tam można odpocząć i spokojnie wyjść na Smerek, korzystając z propozycji edukacyjnych od juniora do seniora. Miło było przejść ścieżką z nauczycie-



Pani Magda Zawadzka z Bogusiem



Uczestnicy warsztatów przed stacją w Suchych Rzekach

lami, uczestnicząc w szkoleniu terenowym prowadzonym przez naszych bieszczadzkich naukowców. Kiedy Barbara Ćwikowska omawiała aspekty przyrodnicze w terenie przypominałam sobie jak byłam tam z uczniami dukielskiego liceum i pani mgr Jadwiga Morawska doznała na Smereku kontuzji nogi, chłopcy zrobili prowizoryczne nosze i zanieśli ją do stacji.

Zachęcam do korzystania z pięknych ośrodków edukacyjnych BdPN w Lutowiskach, Wołosatem i Suchych Rzekach i prowadzonych tam warsztatów terenowych tym bardziej że zajęcia prowadzi nasza rodaczka mgr Magda Zawadzka specjalistka od edukacji najmłodszych miłośników przyrody. W zajęciach uczestniczyłam razem z moim byłym uczniem Bogdanem Staroniem

Maria Walczak

Odkrywamy nowe pasje!

Historia ziem pogranicza obszaru, gdzie ścierały się wpływy łacińskiego zachodu i greckiego wschodu Europy, była burzliwa i bardzo trudna. Zmiany granic, wojny, niewola, niepewność jutra, wpływały na codzienne przeżycia mieszkańców regionu. Żyli tutaj obok siebie członkowie różnych narodowości: Polacy, Rusini, Słowacy i Żydzi. Każda z tych nacji miała odrębne upodobania kulinarne. Elementy tych kuchni wzajemnie przenikały się przez lata tworząc jedną niepowtarzalną kuchnię regionu dukielskiego, należącą do kuchni karpackiej. Odnajdujemy w niej wpływ kuchni słowackiej, ukraińskiej i węgierskiej, a to z racji przygranicznego położenia oraz ze względu na przebiegający przez te ziemie „Trakt Węgierski”, będący szlakiem handlu winem. Gdy ciężkie czasy przeminęły, pozostały niezmienione piękne góry Beskidu Niskiego. Mieszkają tutaj ludzie, spadkobiercy dawnych tradycji (często już zapomnianych), którzy chcą pielęgnować obyczaje przodków, pamiętać i uszlachetniać dawne smaki domowego, tradycyjnego jadła. Potrawy z regionalnej kuchni Beskidu Dukielskiego

i jego przygranicznych okolic, mają w sobie receptury przekazywane z pokolenia na pokolenie. Ciekawy smak sporządzanych w gospodarstwach potraw na długo pozostają w pamięci. Wiele gospodyń i kucharek bazując na tradycyjnych przepisach „wyczarowuje” nowe smaki, wykorzystując dostępne w sprzedaży surowce i cenne uprawy z własnych przydomowych ogródków. Obecna kuchnia regionalna kreowana obecnie w gospodarstwach nie jest przaśną kuchnią z początku ubiegłego wieku, ale na pewno można w niej odnaleźć, wiele elementów wywodzących się z tradycyjnej kuchni narodów, zamieszkujących ten region Beskidu Dukielskiego. Dukielskie Stowarzyszenie Wspólnie ponad podziałami przez kilka miesięcy realizowało warsztaty kulinarne, których celem było przybliżenie tradycyjnych potraw z różnych kuchni. W warsztatach brały udział dzieci i młodzież z Gminy Dukla. Na zakończenie warsztatów kulinarnych odbył się konkurs „Master Chef”, podczas którego dzieci przygotowywały „drugie śniadanie do szkoły” wg. własnego pomysłu i fantazji. Nagrodą główną był toster. Drugą czę-

ścią zadania będą warsztaty z rękodzieła. Obecnie Polacy coraz częściej poszukują przedmiotów unikalnych, które pozwolą im odróżnić się od tłumu ubranego w ciuchy i dodatki z sieciówek. Tradycyjne rzemiosło ludowe przeżywa obecnie swój renesans, czego wyrazem są liczne imprezy rękodzielnicze, na których można kupić wyroby twórców ludowych z całej Polski, a styl folk czy etno wracają do mody. Popularność przedmiotów wykonanych ręcznie stale wzrasta. Początki bywają trudne, ponieważ rękodzieło wymaga uwagi i cierpliwości, ale za to efekty są powodem do ogromnej satysfakcji. W ramach projektu dzieci poznały decoupage, które jest techniką zdobniczą polegającą na przyklejaniu na odpowiednio spreparowaną powierzchnię (np.: drewno, metal, szkło, tkanina, plastik, ceramika) wzoru wyciętego z papieru lub serwetki papierowej oraz krepina. Zwieńczeniem całego projektu była zabawa andrzejkowa, która odbyła się w Domu Ludowym w Nadolu. Mamy nadzieję, że będzie dana nam możliwość realizacji reedycji warsztatów, gdyż cieszyły się one dużą popularnością. Zadania zostało dofinansowanie przez Gminę Dukla, w ramach twórczego spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Dukla.

Justyna Zimny-Frużyńska
Prezes Stowarzyszenia, fot. str. 11

16 Drużyna Wędrownicza „Bez granic”

21 grudnia, jak co roku harcerze i harcerki zasiedli do wspólnej wigilijnej, która tym razem miała podniosły charakter. Do 6 Drużyny Harcerskiej ISKRA zostały przyjęte nowe osoby, które otrzymały białe chusty, tym samym zaczynając swoją drogę po Iskrowe barwy. Uroczysty wieczór rozpoczął apel, podczas którego sam. Daria Klim-



kiewicz została drużynową nowo utworzonej 16 Drużyny Wędrowniczej „BEZ GRANIC” działającej w Dukli. Drużyna zrzesza młodzież powyżej 16 roku życia. Obecnie jest to jedynie działająca drużyna wędrownicza w krośnieńskim hufcu. Mia nowania na drużynową dokonali hm. Elżbieta Wawrzekiewicz komendantka Hufca ZHP Krosno oraz hm. Jan Borek, obecny był również skarbnik hufca, a wcześniejszy Komendant Hufca za którego kadencji 16 DW rozpoczęła swoją drogę. Gratulujemy i życzymy wytrwałości w rozwijaniu drużyny i swojej instruktorskiej drogi! Jesteśmy z Was dumni! Składamy gorące podziękowania wszystkim mamom, babciom, siostram które przygotowały dla nas Wigilię! Jednocześnie zapraszamy i zachęcamy dzieci i młodzież z naszej gminy do włączenia się w działania drużyny.

pwd. Justyna Zimny-Frużyńska
drużynowa 6 DH ISKRA
Fot. str. 11

Odkrywamy nasze pasje



Podczas warsztatów kulinarnych

Fot. [arch. Stowarzyszenia]

Nietoperze w lasach

Fot. Edward Marszałek



Nocki duże zimujące w sztolni

16 Drużyna Wędrownicza „Bez granic”



Nowa drużynowa 16 DW „Bez granic”
Daria Klimkiewicz z pwd.
Justyną Zimny-Frużyńską



Harcerze wraz z komendantką Hufca ZHP Krosno i hm. Janem Borkiem

For. [arch. 6 DH Iskry]



Podkowce małe - główny cel projektu

Budżet na 2020 przyjęty jednomyślnie



Fot. kbr

Radni przyjęli budżet jednomyślnie - głosowanie

Dukielski rynek w 1939 roku



1



2



3



4



5



6



7



8

Dukielski rynek w 1939 roku

Część II

W poprzednim, grudniowym z 2019 roku numerze (344) Dukli DPS, została opublikowana część pierwsza artykułu pt. „Dukielski rynek w 1939 roku”, w której przedstawiono odnalezione informacje dotyczące historii centralnego placu miasta oraz wykazano właścicieli nieruchomości przyrynkowych w zakresie pierzei północnej. W obecnie przedstawianej drugiej części artykułu, wykazani są właściciele nieruchomości pozostałych pierzei dukielskiego rynku w epoce, która bezpowrotnie przeszła do historii.

Pierzeja zachodnia – parcele budowlane:

101 – (Lwh 435) – właścicielami byli w częściach:

144/240 – Róża z Herschtatów Ungerowa,
13/240 – Eljasz Unger, syn Mozeza,
83/240 – Rachela Schütz (dawny współwłaściciel 83/240 – Józef Aaron Schütz zm. 21/1935).

102 – (Lwh 419) – współwłaścicielami byli w częściach:

po 1/5 – Bension Frachman, Abraham Frachman, Gitla z Frachmanów Matzuerowa i Eljasz Matzuer
i po 1/25 Feiga z Frachmanów Seidenowa, Debora Frachman, Leizor Frachman, Dra Schulim Frachman i mał. Jakób Frachman (dawny współwłaściciel 1/5 – Markus Hersch (dwojga imion) Frachman zm. 23/1935).

103 – (Lwh 74) - współwłaścicielami po 1/2 części do 1937 roku było małżeństwo



Fragment mapy katastralnej Dukli przedstawiający otoczenie rynku (APP)

Mendel Lichtman, syn Markusa i Chaja Sara (dwojga imion) z Sachsów Lichtmanowa, a od 1937 roku współwłaścicielami byli w częściach:
25/40 - Chaja Sara (dwojga imion) Lichtmanowa,
3/40 - Feiga z Lichtmanów Rubin,
3/40 - Maurycy Markus Lichtman,
3/40 - Chiel Adolf Lichtman.
3/40 – Rozia z Lichtmanów Schlüssel oraz w 3/40 części – Sabina Lichtman (zm. 5/937),

104 – (Lwh 71) - współwłaścicielami po 1/2 części było małżeństwo Abraham Wallach i Rojza z Fiuków Wallachowa.

105 – (Lwh 415) – współwłaścicielami byli w częściach:

42/4200 – Ryfka Wulkan,
42/4200 – Leib Halberstam,
42/4200 – Gołda Halberstam,
42/4200 – Feiga Halberstam,
42/4200 – Chaim Halberstam,
210/4200 - Markus Natan (dwojga imion) Stoff,
210/4200 – Pinkas Stoff,
105/4200 – Aron Pinkas (dwojga imion) Feldman,
225/4200 – Izrael Chaim (dwojga imion) Unger, syn Abrahama,
225/4200 - Ozjasz Unger, syn Abrahama,
225/4200 – małoletni Hersch Herman (dwojga imion) Unger, syn Abrahama,
455/4200 – Estera z Frommów Prekierowa,
455/4200 – Blima z Frommów Spitzowa,
255/4200 – Gitla Fromm, córka Abrahama Ozjasza,

po 57/1139 – Gołda z Ungerów Baraulaerowa, Eruastyna z Ungerów Zitranenbaumowa, Amalia Unger, Salomon Unger, Izrael Chaim (dwojga imion) Unger, Ozjasz Unger, małoletni Hersch Herman (dwojga imion) Unger (dawny współwłaściciel 1425/4200: Ita Kuta (dwojga imion) Ungerowa zm. 10/1935).

Ilustracje:

1) południowo-zachodnia część dukielskiego rynku 29 maja 1938 r., podczas uroczystości przekazania przez szwadron kawalerii KOP „Bystrzyce” społeczeństwu Dukli popiersia marszałka Józefa Piłsudskiego (MH-PD)

2, 3, 4) zachodnia pierzeja dukielskiego rynku 5 czerwca 1938 r., podczas uroczystości wręczenia szwadronowi kawalerii KOP „Bystrzyce” karabinów maszynowych „Browning” (MH-PD)

5) północno-zachodnia część dukielskiego rynku w drugiej połowie lat trzydziestych XX wieku, według widokówki wydanej nakładem dukielskiego kupca S. Wellischa

6) południowo-wschodnia część dukielskiego rynku według widokówki wydanej w okresie schyłkowym monarchii habsburskiej; widoczna parterowa zabudowa z podsieniami pierzei wschodniej

7) północno-wschodnia część dukielskiego rynku według widokówki wydanej nakładem dukielskiego kupca M. Muschla początkiem XX wieku; widoczna parterowa zabudowa z podsieniami pierzei wschodniej

8) ruiny pierzei wschodniej dukielskiego rynku w 1945 roku; na zdjęciu Stefan Szczurek z Cergowej (brat generała Jana Szczurka-Cergowskiego), z synami: młodszym - Ireneuszem i starszym - Zbigniewem

ciąg dalszy na str. 14 ►

Dukielski rynek w 1939 r.

► dokończenie ze str. 13

Nieruchomość oznaczona jako parcela budowlana nr 105 była podzielona na parcele budowlane nr 105/1, 105/2 i 105/3, pozostając w rękach trzech rodzin: Halberstam, Stoff i Unger.

106 – (Lwh 159) – właścicielem był Mozes Frachman, syn Hiele.

Według wspomnień Tadeusza Stańkowskiego, uzupełnionych o dane właścicieli dukielskich kamienic zawarte na sztydach ich sklepów odczytanych ze zdjęć wykonanych w omawianej epoce, zachodnia pierzeja rynku to przede wszystkim hotel z restauracją Lichtmanna i obok siedziba firmy Herscha H. Blechnera (HANDEL GOTOWYCH UBRAN) i trafika (hurtownia) papierosów, tytoniu i różnych artykułów tytoniowych Matznera. I wreszcie narożny dom Salomona Ungera, sekretarza zarządu miasta oraz żydowskiej gminy wyznaniowej. Mieszkał tu również mecenas Dawid Smulowicz, który był adwokatem i w latach 1935-1939 zastępcą burmistrza Dukli. W 1942 roku on i jego żona znaleźli się wśród rozstrzelanych Żydów na Błędnej koło Tylawy. Schodząc schodkami w dół, w kierunku ulicy Krakowskiej (obecnie Mickiewicza), mijaliśmy znajdujący się już dalej sklep piekarniczy i towarów mieszanych Wilhelma Łatki.

Pierzeja południowa – parcele budowlane:

107 - (Lwh 76) – współwłaścicielami w 2/5 części był Nachmann Lehrreich syn Dawida i w 3/5 części Blima z Birnkraulów Lehrreichowa.

108 - (Lwh 115) – właściciel Izaak Hebenstreit, syn Izraela.

109 - (Lwh 75) – współwłaścicielami po 1/2 części było małżeństwo Hersch Wolf Blechner i Laja z Wallachów Blechnerowa, którzy realność tą nabyli w 1935 roku od poprzedniego właściciela, którym był Chaim Zimet, syna Mojżesza.

110 – (Lwh 196) – współwłaścicielami byli w częściach:

14/168 – Chaim Weinberger (poprzednio Debora Rebeka Weinbergerowa zm. 24/1937), 43/168 + 9/168 – Hinda Horowitz, córka Samuela i Laji (9/168 zm. 23/1937),

11/168 – Zalel Horowitz, syn Hindy, 4/168 – Ozjasz Jakub (dwojga imion) Horowitz, syn Hindy, 36/168 – Chache z Weinbergerów Kornowa, 36/168 – Rachela z Weinbergerów Goldbaumowa, 9/168 – Chaim Hersch (dwojga imion) Weinberger (poprzednio: Schaje Mondche (dwojga imion) Horowitz (zm. 9/1935; Chana z Weinbergerów Spitzowa, córka Naftalego zm. 22/1937), 6/168 – Rosa z Weinbergerów Orzechowa, 6/168 – Laja z Weinbergerów Wagschalowa, 6/168 – nieobjęta masa spadkowa Hindy Weinberger, córki Naftalego, 9/168 – Hinda Horowitz, 9/168 – Samuel Horowitz, 9/168 – Laja Horowitz, 9/168 – Chaim Herch Weinberger.

111 – (Lwh 87) – współwłaścicielami w 17/20 części była Rachela Perca (dwojga imion) Rubinowa oraz w 3/20 części Sümche Rubin, syn Löbla (Wiedeń).

112 – (Lwh 114) - właścicielem była Blima z Hebenstreitów Gutwirthowa.

Według wspomnień Tadeusza Stańkowskiego, uzupełnionych o dane właścicieli dukielskich kamienic zawarte na sztydach ich sklepów odczytanych ze zdjęć wykonanych w omawianej epoce, przy zachodniej części pierzei południowej dukielskiego rynku stał dom rabiego, w którym od strony zachodniej czapnik prowadził pracownię i sklep nakryć głowy. Od strony południowo-zachodniej mieściły się zakłady: ślusarski, blacharski i szewski. Na piętrze domu rabiego znajdowała się biblioteka i czytelnia żydowska. Przy wyjściu z rynku w kierunku południowo-zachodnim znajdował się plac zwany małym rynkiem – obecnie jest tam parking, na którym codziennie prowadzono handel nabiałem, drobiem i innymi artykułami rolno-spożywczymi. Był on ograniczony od strony zachodniej długim budynkiem handlowym, w którym znajdował się sklep towarów mieszanych Spiry, zakład szewski Lassa i inne drobne sklepiki. Ze zdjęcia wykonanego 29 maja 1938 roku, z przekazania na dukielskim Rynku przez KOP dla społeczeństwa miasta popiersia marszałka Józefa Piłsudskiego

wynika, że z prawej strony kamienicy rabinackiej, na parterze był sklep „TOWARY MIESZANE / S. SPIRA”, natomiast obok w sąsiedniej kamienicy, również na parterze znajdował się sklep Epsteina.

Ryfka Gindin z domu Beer, córka dukielskiego kupca Dawida Beera, odwiedziła 20 maja 2010 roku miejsce swojego urodzenia – Duklę. Udało się jej przeżyć II wojnę światową. W 1948 roku na stałe wyjechała do Izraela, tam poznała swojego męża Mosze i szczęśliwie dożyła sędziwego wieku. Spełniła swoje marzenie i przywiozła prawie całą swoją rodzinę do Dukli. Była najmłodszym dzieckiem Diany z domu Zuckerman i Dawida Beer, który prowadził sklep przy ul. Węgierskiej (obecnie ulica Kościuszki), w narożnym budynku z rynkiem, przy domu rabiego. Od zaplecza domu rabina, od ulicy Kaczyniec (obecnie ulica Cergowska), Dawid Beer miał skład wina (DPS 6/2010 ss. 5-6).

Pierzeja wschodnia – parcele budowlane:

158 – (Lwh 79) - współwłaścicielami po 1/2 części było małżeństwo: Mendel Halpern i Liba Helpernowa.

159 i 160 – (Lwh 80) – współwłaścicielami po 1/2 części było małżeństwo: Mozes Hönig, syn Samuela i Laja z Gerhardów Hönigowa.

163 – (Lwh 81) – właścicielem była Ewa Fränklówna, córka Annalji.

164 – (Lwh 70) - właścicielem była Blima z Hebenstreitów Gutwirthowa.

165 – (Lwh 77) - współwłaścicielami po 1/2 części było małżeństwo: Izaak Ew Schuo i Baila z Rubinów Schuo.

167 – (Lwh 430) – właściciel Güsła z Triessów Jarmuszowa (dawny współwłaściciel 1/12 – Izaak Horowitz zm.10/1937).

168 – (Lwh 269) – współwłaścicielami byli w częściach:

7/96 – Nachman Weinberger, syn Markusa i Schaji, 7/96 – Markuła Weinbergerówna, córka Markusa i Schaji, 7/96 – Bina Weinbergerówna, córka Markusa i Schaji, 15/ 96 Salek Kanarek, syn Wigdora, (poprzedni współwłaściciele, synowie Wig-

Rekord Guinnessa

Krystian Herba, rzeszowski sportowiec specjalizujący się w trialu rowerowym, po raz szósty ustanowił Rekord Guinnessa w ilości schodów pokonanych na rowerze. Tym razem w najwyższym budynku w Berlinie.



Krystian Herba po raz szósty ustanowił Rekord Guinnessa

dora Kanarka: Leib – 16/96, Chaskiel – 15/96, Aron – 15/96, Mozes – 15/96 zm. 16/1937 oraz Mendel Noe Kirschenberger – 15/96, zm. 24/1935, 16/1937).

187 – (Lwh 195) – współwłaścicielami byli w częściach: 134/992 - Jakób Samuel (dwojga imion) Wołoski, 224/992 - Rachela z Friessów Bergmanowa, 186/992 części Chana z Friessów Wołoska, 160/992 - Schulim Friess, syn Simona, 93/992 - Tyla z Fielberców Friessowa i 195/992 -Izrael Friess, syn Simona.

Według wspomnień Tadeusza Stańkowskiego, uzupełnionych o dane właścicieli dukielskich kamienic zawarte na sztydach ich sklepów odczytanych ze zdjęć wykonanych w omawianej epoce, wschodnia pierzeja rynku była parterowa i zabudowana łukowymi, otwartymi na rynek podsieniami, które w części północnej były murowane, a od południa drewniane. Za murowanymi podsieniami był sklep żelazny Jarmouscha, a na podsieniach skład brzoń, pługów, lemiesz i innych części z metali, służących do użytku gospodarczego. Natomiast na południowym skraju drewnianej części tej pierzei znajdował się drugi sklep tego typu, gdzie można było zaopatrzyć się

w metalowe okucia do okien, zawiasy, klucze i inne artykuły gospodarstwa domowego.

W okresie miesiąca września 1944 roku, w wyniku bardzo zażartych walk toczonych o przesmyk dukielski, prawie cały dukielski rynek, podobnie jak i pozostała część miasteczka, leży w gruzach. Dopiero pod koniec lat pięćdziesiątych przystąpiono do odbudowy i realizacji nowych zabudowań na terenie Dukli. Do dzisiaj widoczne są jeszcze ślady wspominanych wydarzeń, w postaci chociażby tylko częściowo odbudowanych lub zasklepionych od strony płynącej w pobliżu Dukielki, zabudowań północnej pierzei rynku. Po zniszczeniu, rozbiórze zgłiszcz oraz odbudowie w obecnym kształcie wschodniej pierzei dukielskiego rynku, uleciał dawny klimat naszego miasteczka. Czy oby nieodwołalnie ...? W Rymanowie odtworzono w formie użytkowej małej część podobnych przesklepionych podsieni przyrynkowych, nadając im trochę inny charakter użytkowy. Jednakże w przypadku Dukli, zabudowa rynku jest już zrealizowana w formie innej architektonicznie odbudowy przez nowych właścicieli przyrynkowych nieruchomości, co nastąpiło w okresie powojennym i z materiałów oraz środków wówczas

Herba pokonał na rowerze łącznie 215 pięter, 3581 schodów hotelu Park Inn, który wznosi się nad Alexanderplatz w Berlinie. Czas jazdy to 2 godziny, 4 minuty i 9 sekund. Aby pobić rekord, sportowiec musiał zdobyć budynek sześciokrotnie (zjeżdżając za każdym razem na dół windą) i nie mógł ani razu się podeprzeć.

Wyzwanie było bardzo trudne, klatka schodowa była dosyć wąska, a ja musiałem pokonać ją sześciokrotnie. Musiałem bardzo uważać, zjeżdżając windą na parter, aby nie stracić równowagi. Sześciokrotnie wskoczyłem na 35. piętro budynku. W tym roku zamierzam zdobyć jeszcze najwyższe budynki Litwy oraz Łotwy - mówił po wyczynie Herba.

Krystian Herba specjalizuje się w zdobywaniu najwyższych budynków na świecie, skacząc na rowerze po schodach. Ma na swoim koncie 18 wieżowców w 13 krajach – więcej, niż którykolwiek z jego rywali na świecie. Pięciokrotnie jego rekordy zostały wpisane do Księgi Rekordów Guinnessa. W Niemczech ustanowił swój szósty rekord.

źródło: PR Rzeszówfot.

www.facebook.com/herba.krystian/

dostępnych. Upływ czasu pokaże, czy danym będzie w tym zakresie powrócić do minionej epoki, tylko czy my współcześni będziemy tego świadkami ...

Źródła: Kronika pięcioklasowej szkoły męskiej w Dukli (zbiory Liceum Ogólnokształcącego w Dukli); Władysław Sarna, Opis powiatu krośnieńskiego pod względem geograficzno-historycznym, Przemysł 1898; Kazimierz Chłędowski, Pamiętniki, Wydawnictwo OSSOLINEUM, Wrocław 1951; Franciszek Ksawery Prek, Czasy i ludzie, Wydawnictwo OSSOLINEUM, Wrocław 1959; Ewa Śnieżyńska-Stolotowa i Franciszek Stolot, Katalog Zabytków Sztuki w Polsce, Tom I województwo krośnieńskie, Krosno, Dukla i okolice, Polska Akademia Nauk Instytut Sztuki, Warszawa 1977.

Pomimo wielokrotnych wystąpień kierowanych do kierownictwa o udostępnienie, pozostającej w zbiorach OSP w Dukli, kserokopii kroniki Towarzystwa Straży Ogniowej Ochotniczej Miasta Dukli, zaszła konieczność wykorzystania innego rodzaju źródła w tym zakresie, znajdującego się poza Duklą.

Opracował Janusz Kubit

Obchody 101. rocznicy Odzyskania Niepodległości

w Łękach Dukielskich

„To, co przeżyło jedno pokolenie, drugie przerabia w sercu i w pamięci...” – czego dowodem są uroczyste obchody rocznicy odzyskania niepodległości.

W tym roku świętowaliśmy już po raz 101. Najpierw zgromadziliśmy się pod budynkiem szkoły, aby wspólnie przemaszerować do kościoła na Mszę św. w intencji Ojczyzny.

Po uroczystej Eucharystii, w oprawie której włączyli się uczniowie, przedstawiciele miejscowych organizacji oraz strażacy, wszyscy udali się pod Pomnik Wdzięczności. Tutaj, po krótkiej modlitwie, delegaci władz samorządowych oraz łęckich organizacji złożyli wiązanki kwiatów i zapalili znicze.

Następnie, podążając za harcerkami, niosącymi dumnie biało – czerwoną flagę, udaliśmy się do szkoły. Akademię rozpoczęło wspólne odśpiewanie o godz. 12.00 „Mazurka Dąbrowskiego” (przez co włączyliśmy się w ogólnopolską akcję

„Niepodległa do Hymnu”). Pani dyrektor Beata Węgrzyn serdecznie powitała licznie zebranych, a następnie przewodniczący Łęckiego Towarzystwa Patriotyczno – Historycznego, pan Dawid Krężałek wygłosił referat. Kolejnym punktem programu były występy uczniów. Najpierw wystąpili pierwszoklasiści, uczniowie pani Marty Pabis, którzy wyrazili swój patriotyzm, recytując wiersze i wymachując biało-czerwonymi sercami. W dalszej części starsza młodzież przywoływała ważne wydarzenia historyczne, które przybliżyło poprzez odśpiewanie związanych z nimi pieśni oraz recytację fragmentów poezji. Zaprezentowano m. in. inscenizację wiersza A. Oppmana „Krzyż z Olszyny”. Patriotyczne śpiewy i liryczne monologu ożywiły marsz z flagą w wykonaniu harce-

rek, które nie tylko pięknie prezentowały się w swoich mundurkach, ale także udzielały jako chórzystki, lektorki i recytatorki. Część artystyczną zakończyło wspólne odśpiewanie „Roty”- pieśni, która zawiera ponadczasowe credo, bo mówi o potrzebie zachowania wierności najważniejszym ideałom.

Po akademii przedstawiciel Łęckiego Towarzystwa Patriotyczno – Historycznego, pan Mariusz Jaracz przedstawił referat na temat wkładu mieszkańców Łęk Dukielskich w przywrócenie ojczyźnie niepodległości. Uroczystość zakończyły podziękowania złożone na ręce pani dyrektor przez przedstawicieli władz samorządowych, panią Józefę Winnicką – Sawczuk oraz pana Andrzeja Krężałka, którzy wyrazili swoje uznanie dla szkolnych artystów. Słowa uznania usłyszeli także wszyscy zgromadzeni, którzy swoją obecnością potwierdzili, że rozumieją sens słów Marszałka Piłsudskiego: „*Naród, który traci pamięć przestaje być narodem, staje się jedynie zbiorem ludzi*”. Właśnie te słowa oraz piękny portret Marszałka stanowiły tło dla występujących. O przygotowanie tej scenarii zatroszczyły się panie Katarzyna i Magdalena Majchrzak. Piękna, muzyczna oprawa występów w wykonaniu szkolnego chóru to dzieło pana Andrzeja Aszlara, którego – jak zwykle – nie zawiodły nawet absolwentki, zaś nad całością czuwały panie Magdalena Aszlar i Urszula Pachana – Szpiech.

Urszula Pachana - Szpiech

Szlachetna Paczka w Dukli

Za nami XVIII edycja Szlachetnej Paczki w Polsce. Była to jednocześnie IX edycja tego projektu realizowana w naszej gminie. Jak mówi Justyna Zimny-Frużyńska liderka rejonu Dukla, Rymanów Zdrój: „Szlachetna Paczka nie zajmuje się robieniem paczek. To projekt oparty na pracy z rodzinami, wolontariuszami i darczyńcami. Wolontariusze szukają rodzin i pracują z nimi. Darczyńcy przygotowują dedykowaną pomoc rodzinie, której chcą i mogą pomóc. Szlachetna Paczka nie pomaga biedzie roszczeniowej”. Szlachetna Paczka szuka ludzi, których dotknął los, jest im ciężko. Chcą jednak walczyć o swoją przyszłość. Naszym ideałem jest dotarcie do rodziny w potrzebie w ciągu pierwszego roku od momentu, gdy nastąpiło w ich życiu załamanie. Pomagamy innym, bo sami chcielibyśmy, by ktoś nam pomógł, gdy nas dotknie bieda. W Paczce konkretny człowiek pomaga konkretnemu człowiekowi. Nie zbieramy „na kupę”, ale precyzyjnie przygotowujemy prezenty, które są impulsem do zmiany. Teraz trochę liczb: Rejon Dukla, Rymanów Zdrój:

- szacunkowa łączna wartość paczek ponad 68 370 zł (Polska - 45 860 684,00 zł)
- szacunkowa wartość jednej paczki 2279 zł

- rodzin włączonych 30,
- najwyższa szacowana wartość paczki, która trafiła do jednej rodziny - 6 500 zł,
- i to wszystko osiągnęliśmy grupą tylko i aż 14 SuperW, czyli wolontariuszy.

Włączone rodziny były m.in. z następujących miejscowości: Dukla, Nadole, Zboiska, Równe, Teodorówka, Cergowa, Iwla, Wietrzno, Głojsce, Łęki Dukielskie, Jasionka, oraz 2 rodzin z gminy Rymanów Zdrój.

Składamy serdecznie podziękowania za pomoc w organizacji projektu i wsparciu Panu burmistrzowi Dukli Andrzejowi Bytnarowi, za pomoc w transporcie paczek OSP Dukla i OSP Równe, 6 DH ISKRA za pomoc w organizacji magazynu i dostarczaniu paczek do rodzin oraz dziękujemy za udostępnienie budynku na magazyn p. Michałowi Szopa – dyr. MOSIR. Mamy nadzieję, że uda się nam utworzyć rejonu w 2020 r. jednak do tego potrzebujemy wolontariuszy. **Zachęcamy więc każdego, aby do nas dołączył, jedyny wymóg to 18 lat i chęci do pracy :).**

Zespół Szlachetnej Paczki z Dukli

Fot. str. 18

Spotkanie uczestników projektu Zagłębia Ambitnej Turystyki



Uczestnicy spotkania



Obszar objęty projektem ZAT

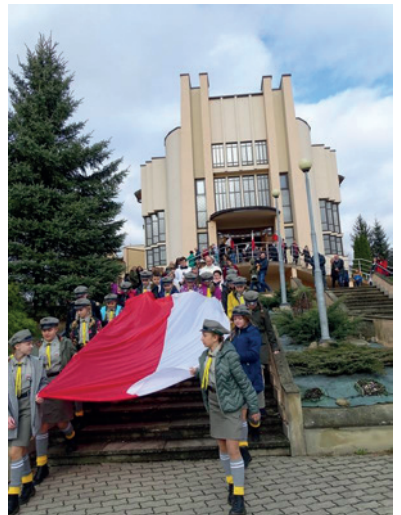
Fot. Agnieszka Matusik

Obchody 101. rocznicy



Składanie wieńców pod pomnikiem wdzięczności

Fot. Urszula Pachana - Szpiech



Harcerki z biało-czerwoną flagą w drodze do szkoły



Występ pierwszoklasistów



Odśpiewanie roty

Próbki ziemi z dukielskiego Cmentarza Wojennego w Moskwie



Urna z Cmentarza Wojennego w Dukli



Przedstawiciele Ambasadora Federacji Rosyjskiej w RP z burmistrzami Dukli na Cmentarzu Wojennym

Po kolędzie pójdźmy wszędzie



Uczestnicy spektaklu



Scenka rodzajowa w wiejskiej chacie

Fot. Krystyna Boczar-Różewicz



Kolędnicy w domu gospodarzy

Gminny Konkurs Kolęd i Pastorałek

Międzygminny Konkurs Kolęd i Pastorałek



Laureaci z organizatorami

Fot. Norbert Uliasz



Laureaci Konkursu Gminnego

Szlachetna Paczka w Dukli



Wolontariuszki z liderką Justyną Zimny-Frużyńską



Fot. [arch. Szlachetnej Paczki]

Transport paczek

Po kolędzie pójdźmy wszędzie

Dobrym obyczajem i tradycją Ośrodka Kultury w Dukli jest organizowanie spotkań z mieszkańcami Dukli i okolic w okresie poprzedzającym Święta Bożego Narodzenia, na które przygotowywane są okolicznościowe inscenizacje.

Również w tym roku przygotowany został spektakl „Po kolędzie pójdźmy wszędzie”, do którego scenariusz napisała i pracę reżysera wykonała **Małgorzata Walaszczyk-Faryj** – dyrektor Ośrodka Kultury w Dukli. Spektakl oparty jest na tradycji świętowania drugiego dnia Świąt Bożego Narodzenia św. Szczepana, a szczególnie tradycji powszechnego w tym dniu kolędowania, czyli odwiedzania przez grupy kolędników właścicieli gospodarstw i wspólnego z nimi śpiewania kolęd. Materiałem źródło-

wym były relacje mieszkańców Teodorówki. W spektaklu wzięli udział członkowie zespołu Szarotka-Duklanie, kapeli Duklanie i studentów Dukielskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Wykonawcy nagradzani byli brawami przez licznie zgromadzoną publiczność. Na zakończenie zastępca burmistrza Dukli Łukasz Piróg podziękował aktorom i pani dyrektor za piękny spektakl, złożył wszystkim świąteczne życzenia i połamał się opłatkiem. Ośrodek Kultury przygotował wigilijny poczęstunek, z którego skorzystali uczestnicy spektaklu. Był barszcz czerwony z krokietami, ciasta i wiele innych pyszności.

Krystyna Boczar-Różewicz

Fot. str. 18

Gminny Konkurs Kolęd i Pastorałek

Tradycja kolęd i pastorałek sięga XIII wieku, kiedy to grupy kolędników odwiedzały okoliczne wsie i gospodarstwa, prosząc o datki lub jedzenie, śpiewając przy tym religijne pieśni oraz składając gospodarzom życzenia. Kolędy towarzyszą nam praktycznie od wigilii Bożego Narodzenia do święta Chrztu Pańskiego, wypadającego w pierwszą niedzielę po 6 stycznia. W polskim kościele przyjęło się jednak, że

można je śpiewać aż do święta Ofiarowania Pańskiego, czyli do 2 lutego.

Jednym z celów Konkursu Kolęd i Pastorałek organizowanym już od wielu lat przez Ośrodek Kultury w Dukli jest zachowanie ich dla przyszłych pokoleń oraz rozbudzanie potrzeby ich śpiewania, aby przez wspólne rodzinne śpiewanie święta stały się jeszcze piękniejsze. Niektóre z nich mają naprawdę piękny tekst, z czego

nieraz nie zdajemy sobie sprawy. 12 grudnia obył się już XIII Gminny Konkurs Kolęd i Pastorałek. Komisja konkursowa w składzie Iwona Tylka, o. Kalikst Piotrowski, Artur Szajna po przesłuchaniu 43 wokalistów postanowiła przyznać następujące miejsca i nagrody:

Kategoria II:

I miejsce : Gabriela Albrycht – Równe i Zespół z SP Wietrzno – Wietrzno

II miejsce : Paulina Długosz – Wietrzno

III miejsce : Wiktoria Karaś – Łęki Dukielskie

Wyróżnienie: Hanna Sobolewska – Iwla i Kaja Rajchel – Wietrzno

Kategoria III:

I miejsce : Marcelina Albrycht – Równe

II miejsce : Zofia Sobolewska – Iwla

III miejsce : Filip Wołosz – Jasionka

Wyróżnienie: Martyna Jakiela – Jasionka i Emilia Bałon – Studio Flow

Kategoria IV:

I miejsce : Emilia Pietruszka – Studio Flow

II miejsce : Joanna Kawulok – Głojście

III miejsce : Oliwia Bobula – Dukla

Wyróżnienie: Zespół z SP Łęki Dukielskie – Łęki Dukielskie i Zuzanna Szczurek – Równe

Kat V:

Wyróżnienie: ŚDS z Cergowej

Norbert Uliasz, fot. str. 18

Warsztaty wianków świątecznych

13 grudnia br. w Transgranicznym Centrum Wymiany Kulturalnej odbyły się warsztaty rękodzielnicze poprowadzone przez panią **Joannę Wrzecionko**. Na warsztatach uczestnicy nauczyli się jak tworzyć z siana, jodły, ostrokrzewu, szyszek i innych darów natury wianki świąteczne. Kursanci pełni zapału i już w klimacie świątecznym wykonali piękne ozdoby, które zagospodzą w tym roku na naszych stołach.

Tekst i fot. Norbert Uliasz



MTB MOSiR Dukla

zaprasza

dzieci i młodzież szkolną na zajęcia
przygotowujące do sezonu w 2020 r.

MOSiR
MTB
DUKLA



w każdą środę, godz. 17:00



Zajęcia odbywają się na sali fitness, oraz
siłowni MOSiR Dukla

Drużynowy Puchar Podkarpacia w Szachach 2019

W hali sportowej Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Dukli 14 grudnia 2019 roku odbyły się rozgrywki **V Drużynowego Pucharu Podkarpacia w Szachach Klasycznych Seniorów i Szachach Szybkich Juniorów**. Wystartowały cztery drużyny, które zgłosiły 22 zawodników. Zawodnicy UKS Rekord Iwla wystąpili w składzie: Maciej Raus, Arkadiusz Kucza, Radosław Rapała, Jerzy Gunia i Julia Kluk.

Pierwsze miejsca na szachownicach zajęli:

Szachownica 1: Wiesław Fic – LKS Parnas Stara Wieś.

Szachownica 2: Dominik Gazda – LKS Parnas Stara Wieś.

Szachownica 3: Radosław Rapała – UKS Rekord Iwla.

Szachownica 4: Kamil Chmura – LKS Parnas Stara Wieś.

Szachownica 5: Marta Michalska – LKS Mechanizator

Ustrzyki Dolne.

15 grudnia 2019 r. do rywalizacji przystąpiły drużyny juniorów. Trzynastcie zespołów w czteroosobowych składach grało tempem 30 min. dla zawodnika na partię na dystansie 7 rund. Z Gminy Dukla wystartowały 3 drużyny.

Najmłodszym uczestnikiem zawodów był pięcioletni Maksymilian Wojtuń, a najstarszym 77-letni Henryk Krynicki. Na zakończenie nagrody, puchary, dyplomy medale i upominki wręczał Dyrektor MOSiR Dukla Michał Szopa.

Organizatorzy turnieju: UKS Rekord Iwla, MOSiR Dukla, Podkarpacka Unia Szachowa.

Serdecznie dziękujemy za pomoc w organizacji zawodów dyrektorowi panu Michałowi Szopie i wszystkim pracownikom MOSiR-u.

Jerzy Gunia, fot. str. 27

Drużynowe Mistrzostwa Polski IV Liga Podkarpacka Seniorów 2019

Zakończono rozgrywki IV Ligi Podkarpackiej Seniorów 2019. Zjazd trzeci odbył się 17 listopada 2019 r. w Starej Wsi, czwarty 1 grudnia 2019 r. w Rogach. Grano tempem, 60'+30" na ruch dla zawodnika.

Seniorzy UKS Rekord Iwla wystąpili w następującym składzie: Maciej Raus, Kamil Szwał, Paweł Fiedzeń (Jerzy Gunia), Radosław Rapała i Julia Kluk. W trzecim zjeździe ponieśliśmy dwie porażki z LKS Kosienice i KS KOMUNALNI II Sanok. Podczas ostatniego zjazdu do utrzymania się w IV lidze potrzebne były dwa zwycięstwa lub zwycięstwo i remis. Niestety po zwycięstwie nad TSz / KSz BYSTROVIA II doznaliśmy porażki z LKS PARNAS II Stara Wieś i spadek do V ligi.

Autor/Fot: Jerzy Gunia



Igrzyska Młodzieży Szkolnej w Szachach Drużynowych – etap rejonowy

20 listopada 2019 r. w Szkole Podstawowej nr 6 w Krośnie odbyły się drużynowe zawody szachowe organizowane przez Powiatowy Szkolny Związek Sportowy. Turniej był rozgrywany systemem każdy z każdym tempem 10' na zawodnika.

Naszą gminę w Igrzyskach Młodzieży Szkolnej reprezentowali

uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Iwli (w składzie: **Kamil Wierdak, Karol Bożętko, Karol Rapała i Wiktoria Wierdak**). Zawody sędziował pan Marian Lorenc.

Do finału wojewódzkiego awansowały SP Nr 14 Krosno i SP Rogi, życzymy im sukcesu.

Miejsce	Nazwa drużyny	Dopasuj punkty	Całkowity	vs +	B.1	B.2
1	Szkoła Podstawowa Nr 14 Krosno	11,0	19,5	5; 2; 3; 7;	7.0	3.0
2	Szkoła Podstawowa Rogi	10,0	18,5	3; 4; 5; 6;	6.0	6.0
3	Szkoła Podstawowa Nr 1 Jasło	9,0	16,5	3; 4; 5; 1;	3.5	4.0
4	Szkoła Podstawowa Wyżne	8,0	16,0	4; 5; 6;	3.0	3.0
5	Szkoła Podstawowa Nr 6 Krosno	6,0	14,0	5; 6;	1.0	5.0
6	Szkoła Podstawowa Iwla	6,0	14,0	5; 7;	3.0	5.0
7	Szkoła Podstawowa Tarnowiec	6,0	12,5	1; 5;	4.5	2.0
8	Szkoła Podstawowa Wisniowa	0,0	0,0		0,0	0,0

Jerzy Gunia, fot. str. 27

Zakończenie IX Gminnej Ligi Szachowej o Puchar Burmistrza Dukli

27 listopada 2019 r. w Szkole Podstawowej w Iwli odbył się ostatni czwarty turniej szachowy w ramach IX Gminnej Ligi Szachowej o Puchar Burmistrza Dukli. W zawodach wzięło udział 44 zawodników z Jasionki, Dukli, Rogów, Głojsc i Iwli.

Podajemy 6 najlepszych zawodników w klasyfikacji ogólnej:

1	Rygiel Kacper	25,5	131,00	173,50	24	158,50
2	Kucza Kamil	25,5	129,50	173,00	24	158,00
3	Mysza Witold	23,5	126,50	166,00	22	153,50
4	Kowalewski Paweł	23,0	128,00	169,00	22	156,50
5	Turek Damian	22,5	122,50	163,00	21	151,00
6	Krawczyk Stanisław	21,5	115,00	151,00	21	139,50

Zadanie zostało finansowane z budżetu Gminy Dukla



Jerzy Gunia, fot. str. 27



Szkolna Liga Sportowa – gra Ringo

W ramach Szkolnej Ligi Sportowej na Hali MOSiR w Dukli odbyły się zawody w Ringo dla klas VII – VIII. W rozgrywkach uczestniczyły wszystkie szkoły podstawowe z Gminy Dukla. Rozegrano 28 spotkań systemem każdy z każdym. Mała popularność dyscypliny sportowej jaką jest Ringo sprawiła, że zawody były bardzo wyrównane. Ostatecznie o wyniku końcowym decydowały minimalne różnice punktowe. Najlepsza okazała się drużyna Szkoły Podstawowej w Dukli.

Wyniki klasyfikacji końcowej:
1. SP Dukla

- 2. SP Łęki Dukielskie
- 3. SP Głojsc
- 4. SP Wietrzno
- 5. SP Iwla
- 6. SP Tylawa
- 7. SP Równe
- 8. SP Jasionka

Piotr Drozd
Fot. str. 27

OGŁOSZENIA PRZETARGI UCHWAŁY

**Burmistrz Dukli o g ł a s z a
przetarg ustny nieograniczony
na dzierżawę nieruchomości z mienia
komunalnego Gminy Dukla.**

Przedmiotem dzierżawy jest:

- część działki nr 260/6 o powierzchni 0,49 ha, położonej w Mszanie (z wyłączeniem powierzchni zajętej pod drogę), stanowiąca własność mienia komunalnego Gminy Dukla, objęta Księgą Wieczystą nr KS1K/00019309/5, **cena wywoławcza czynszu dzierżawnego wynosi 47,10 zł rocznie, wysokość wadium - 10,00 zł,**

Nieruchomości wydzierżawia się z przeznaczeniem pod uprawę rolną.

Czynsz dzierżawny ustalony w drodze przetargu zwolniony jest z podatku VAT od towarów i usług. Począwszy od 2020 roku czynsz dzierżawny podlega corocznie waloryzacji w oparciu o średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług.

Umowa dzierżawna zostanie zawarta na czas nieokreślony.

Przetarg odbędzie się dnia 5 lutego 2020 r. o godz. 9⁰⁰ w sali nr 304 znajdującej się w siedzibie Urzędu Miejskiego w Dukli. W przetargu mogą brać udział osoby fizyczne i osoby prawne, jeżeli wpłacą wadium w ustalonej wysokości.

Wadium w określonej wyżej wysokości z podaniem numeru ewidencyjnego i położenia działki należy wpłacić do dnia 31 stycznia 2020 r. - włącznie w kasie Urzędu Miejskiego w Dukli w godz. od 7³⁰ do 12³⁰ lub na konto Podkarpacki Bank Spółdzielczy w Sanoku o/Dukla 58 8642 1096 2010 9600 1833 0002.

Wpłacone wadium zostanie:
- zwrócone osobie, która nie wygrała przetargu niezwłocznie po przetargu,
- zaliczone na poczet czynszu dzierżawnego osobie, która wygra przetarg.

Jednocześnie informuję, że nie podpisanie umowy dzierżawnej w ustalonym terminie, pomimo wygrania przetargu powoduje utratę wpłaconego wadium. Burmistrz Dukli może do chwili rozpoczęcia przetargu odstąpić od jego przeprowadzenia z ważnych przyczyn.

INFORMACJA

Burmistrz Dukli informuje, że w siedzibie Urzędu Miejskiego w Dukli oraz na stronie internetowej Urzędu wywieszony został wykaz nieruchomości stanowiących własność mienia komunalnego Gminy Dukla, przeznaczonych do sprzedaży w drodze bezprzetargowej.

- Wykaz obejmuje nieruchomość gruntową położoną w Równem przy ulicy Kopalnianej 46, gmina Dukla, oznaczoną jako działka o numerze ewid. 13/6 i pow. 0,2200 ha, zabudowaną budynkiem mieszkalnym o powierzchni użytkowej 93,02 m² wraz z częścią gospodarczą o powierzchni użytkowej 41,20 m².
- Osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu powyższej nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 2204 z późn. zm.) mogą składać wnioski o nabycie zbywanych nieruchomości w terminie **do dnia 29 stycznia 2020 r.** w Urzędzie Miejskim w Dukli, pokój nr 111.
 - Osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu powyższej nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 2204 z późn. zm.) mogą składać wnioski o nabycie zbywanych nieruchomości w terminie **do dnia 8 stycznia 2020r.** w Urzędzie Miejskim w Dukli, pokój nr 111.

Szczegółowe informacje w sprawie ww nieruchomości zamieszczone są na stronie internetowej Gminy Dukla (www.dukla.pl).

Burmistrz Andrzej Bytnar

**Przyjmę do pracy w sklepie
SPAR, Zboiska 97.**

**Więcej informacji pod nr
tel. 13 42 03 296**

Dukla.pl zamieszcza różne formy reklam. Aktualny cennik:

Moduł Format reklamy	Reklama czarno-biała na okres 6. miesięcy Cena netto w zł	Reklama czarno-biała na okres 1 miesiąca Cena netto w zł	Reklama kolorowa na okres 6. miesięcy Cena netto w zł	Reklama kolorowa na okres 1 miesiąca Cena netto w zł
A-4	250	60	600	150
1/2 A-4	150	30	300	70
1/4 A-4	75	20	150	50
1/8 A-4	30	15	100	30
1/16 A-4	20	10	75	15

Do każdej ceny netto doliczony będzie podatek VAT w wysokości 23%. Wszystkie krótkie ogłoszenia niekomercyjne, z ofertami pracy lub osób poszukujących pracy umieszczane są w Dukielskim Przeglądzie Samorządowym nieodpłatnie. Cennik reklamy obowiązuje również w odniesieniu do strony internetowej.

W krainie rondla i patelni

Naleśniki węgierskie palacinki



Oryginalny przepis na naleśniki węgierskie (palacinki) jest ścisłą tajemnicą buda-peszteńskiej restauracji Gunder, jednak wiadomo, że naleśniki węgierskie nadziewane są masą z orzechów, rodzynek, skórki pomarańczowej i rumu, polane czekoladowym sosem na bazie żółtek.



Składniki:

Ciasto:

- 2 szklanki mąki
- 2 jajka
- szklanka mleka
- skórki starta z jednej cytryny
- 2 łyżki cukru waniliowego
- 150 ml wody gazowanej

Sos:

- 2 żółtka
- 20 g masła
- 150 g gorzkiej czekolady
- 2 łyżki kakao
- 124 ml rumu
- sól

Wykonanie:

Wymieszaj mąkę, jaja, cukier waniliowy i skórkę z cytryny. Dodaj szczyptę soli i ponownie wymieszaj, aby nie było grudek. Dolej wodę gazowaną. Ostaw ciasto na 30 minut. Po tym czasie usmaż 10 naleśników.

Teraz przygotuj nadzienie: w garnku połącz kremówkę z rumem i podgrzej. Dodaj zmielone orzechy, rodzynek, skórkę pomarańczową, cynamon, 1 łyżkę rumu i cukier puder. Gotuj całość przez 5 minut. Ostudź farsz i nanieś go na naleśniki. Zroluj je.

Przygotuj sos: czekoladę połam na kawałki i rozpuść w rondelku, dodaj kremówkę i masło, wymieszaj. Żółtka utrzyj z cukrem i powoli dolewaj do czekolady, cały czas mieszając. Gotowym sosem polej naleśniki.

Smacznego!

Życzę sobie i wszystkim pszczelarzom

Z początkiem nowego roku do pszczelarzy na dukielszczyźnie napływają niepokojące informacje o upadkach rodzin pszczelich. Jak można było przypuszczać po tak trudnym roku, jaki nas minął należało liczyć się z większymi upadkami. Mam prośbę do wszystkich pszczelarzy. Zorientujcie się czy wasze rodziny żyją. A te które się osypały usuńcie z pasieki przed oblotem i odkażcie ule. Będzie to z korzyścią dla wszystkim pszczelarzy w nowym 2020 roku. Jednym z pierwszych zadań będzie trzeba wykonać to monitoring porażenia rodzin pszczelich, naszym wrogiem numer jeden varroa destructor. Jeżeli nasze rodziny czerwiły długo jesienią to pasożyta będzie znacznie więcej niż się spodziewamy.

I tak tylko teoretycznie. Zakładamy, że zimę przeżyło pięć sztuk pasożyta to pod koniec sierpnia będzie go około 2500 sztuk. Dlaczego, bo co 21 dni podwaja on swoją liczbę, a trzeba przyjąć, że możemy w ciągu sezonu mieć mniej więcej 9 pokoleń pszczół. Już wyeliminowanie jednego pokolenia jest mile widziane w gospodarce pasiecznej. Zrobienie odkładu również zmniejsza rozmiar populacji tego

szkodnika. Wszyscy wiemy, że same leczenie jesienne to często działanie opóźnione. Już odbił swe negatywne oddziaływanie na pszczołach, które muszą podjąć trud zimowli. Gospodarka rotacyjna, stosowana często w pszczelarstwie, ze względu na podwyższoną pracochłonność jest praktycznie nie stosowana przez pszczelarzy w naszych okolicach. Badania polskich badaczy wskazują, że varroa zmieniła swój behavior. Nie ma już okresu do 4 dni przebywania na pszczołach. Praktycznie po wyjściu chowa się pod zasklepami. 40 letnie leczenie spowodowało modyfikację zachowania „wampira pszczół”. Pszczelarze i naukowcy sygnalizują możliwość kolejnej zmiany zachowania pajęczaka. Kilka lat temu zachęcałem wszystkich pszczelarzy do usuwania zasklepionego czerwiu trutowego. Obecnie należy sprawdzić, czy w ogóle w usuniętym czerwiu znajdują się varroa. Najprawdopodobniej usuwanie ramki pracy spowodowało, że nasze utrawienie unika jasnych plastrów trutowych. Jak widać bez monitorowania stopnia porażenia rodzin pszczelich nasze działania mogą być nietrafione lub opóźnione. Młodych pszczelarzy proszę o wzięcie pod

uwagę zainwestowania w dennice higieniczne, dzięki którym porażenie monitoruje się niemal samo. A pszczelarzy, którzy już nie planują modyfikacji musza wybrać jedną z wielu metod monitorowania porażenia pszczół. Niemal zaskoczeniem dla niektórych pszczelarzy będzie konieczność podjęcia leczenia już zaraz po pierwszym oblocie. I przestrzegam pszczelarzy, nawet nasz poczciwy Apiwarol nie jest obojętny dla pszczół. Jego negatywne oddziaływanie najbardziej widać na matkach pszczelich. Skraca im życie. Z kwasami organicznymi też nie można przesadzać. Jedna dawka na jedno pokolenie pszczół. Narzędzia badawcze jakie posiadamy pozwalają ludziom nauki opisać wpływ kwasów na organizm pszczoły. Nauka posiada wystarczająco dużo dowodów, że zastosowanie kwasów jest bezpieczne dla człowieka i dlatego jest zalecane do walki z wrogiem numer jeden.

W nowym roku życzę sobie i wszystkim pszczelarzom, aby ten rok był obfity w miód i zaowocował opracowaniem nowych i bezpiecznych dla pszczół metod walki z varroa destructor.

Witold Puz

Koło Pszczelarzy w Dukli
WZP w Rzeszowie



Prawo przy porannej kawie ...

Udział w postępowaniu organizacji społecznej

Pozycja organizacji społecznej w postępowaniu administracyjnym jest zróżnicowana. Organizacja społeczna może być bowiem stroną postępowania administracyjnego, organ organizacji społecznej – organem, przed którym toczy się postępowanie administracyjne lub organem zajmującym stanowisko w sprawie rozstrzyganej decyzją administracyjną.

Zgodnie z art. 31 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego, organizacja społeczna może **uczestniczyć w postępowaniu na prawach strony** lub, nie uczestnicząc w tym postępowaniu na prawach,

może **za zgodą organu administracji publicznej przedstawić mu swój pogląd w sprawie**, wyrażony w uchwale lub oświadczeniu jej organu statutowego. Należy to na organ administracji publicznej obowiązek starannego rozważenia przesłanek udziału organizacji społecznej w postępowaniu administracyjnym.

W myśl przepisów, organizacja społeczna może brać udział w postępowaniu administracyjnym na prawach strony, jeżeli spełnione są łącznie następujące przesłanki: postępowanie administracyjne nie dotyczy praw i obowiązków organizacji społecznej,

lecz praw i obowiązków „innej osoby”, czyli strony (stron) tego postępowania, jest to uzasadnione celami statutowymi organizacji społecznej oraz przemawia za tym interes społeczny. **Sam fakt złożenia przez organizację społeczną wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu nie wywołuje skutku w postaci uzyskania przez tę organizację statusu uczestnika postępowania na prawach strony.** Skutek taki pojawia się dopiero po wydaniu stosownego postanowienia przez organ administracji prowadzący postępowanie.

Zgodnie z wyrokiem NSA, sygn. akt II OSK 1499/06 żądania organizacji spo-

Okres zimowy – jak dokarmiać ptaki

Jak co roku przypominam zasady obowiązujące przy dokarmianiu ptaków. Dokarmianie to jedna z najpopularniejszych form ochrony tych zwierząt. Przede wszystkim jest dużą radością dla dzieci – nawet tych najmłodszych, a także okazją by poobserwować je z bliska. Biorąc pod uwagę to, iż w Polsce spotykamy kilkaset gatunków ptaków, z czego tylko część u nas zimuje, wydaje się, że pozostają te, które są przystosowane do naszych warunków klimatycznych i do zdobywania różnorodnego pokarmu bez pomocy człowieka. Nasze dokarmianie nie jest koniecznością, powinno się je traktować w wymiarze edukacyjnym oraz jako wyczulanie na potrzeby przyrody, na szacunek do niej i potrzebę jej ochrony. Decydując się na nie musimy pamiętać na uwadze negatywne jego skutki. Podobnie jak w przypadku zgromadzeń ludzkich, tak i przy karmnikach ułatwiony jest przepływ zarazków chorobotwórczych – sprzyja to rozprzestrzenianiu się chorób. Innym niebezpieczeństwem są drapieżniki, które mogą wykorzystywać karmniki jako miejsce polowania. Dokarmiając musimy pamiętać o następujących zasadach:

- gdy je rozpoczniemy, to musimy to robić regularnie przez całą zimę – ptaki szybko przyzwyczajają się do takiego źródła

dla pokarmu i dłuższe przerwy mogą być dla nich niebezpieczne. Zaczniemy późną jesienią a kończmy wczesną wiosną – zależnie od panującej pogody, gdy jednak nie ma silnych mrozów i obfitych śniegów to nie przekarmiamy ptaków,

- zabezpieczmy karmnik przed drapieżnikami,
- utrzymujmy czystość w karmnikach, regularnie usuwamy z nich niezjedzone resztki pokarmu i odchody ptaków,
- pokarm musi być zawsze świeży, nie może być zepsuty, spleśniały ani też solony (sól jest bardzo szkodliwa dla ptaków),
- wskazane jest aby w karmnikach była woda, o którą w zimie trudno,
- drobne ptaki wróblowate najlepiej karmić mieszkanką nasion, np. słonecznika, prosa, pszenicy, owsa, można też zatapiać ziarna w niesolonym joju lub smalcu,
- dla sikor i dzięciołów można wieszać kawałki niesolonej słoniny – pamiętać przy tym należy, by nie wisiała dłużej niż dwa tygodnie gdyż po tym czasie jest już zjełczała i szkodzi ptakom.

Uważajmy na zwierzęta na drogach.

W związku z coraz liczniejszymi przypadkami kolizji ze zwierzętami dzikimi na drogach przypominam obowiązujące zasady postępowania w tego typu zdarzeniach. Reguły postępowania w przypadkach, kiedy potrącone przez samochód zwierzę jeszcze żyje i wymaga uśmiercenia, określa Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt, która w art. 33 ust. 3 stanowi, że *w przypadku konieczności bezzwłocznego uśmiercenia, w celu zakończenia cierpień zwierzęcia, potrzebę jego uśmiercenia stwierdza lekarz weterynarii, członek Polskiego Związku Łowieckiego, inspektor organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, funkcjonariusz Policji, straży ochrony kolei, straży gminnej, Straży Granicznej, pracownik Służby leśnej lub Służby Parków Narodowych, strażnik łowiecki lub strażnik Państwowej Straży Rybackiej. Konieczność bezzwłocznego uśmiercenia*

w art. 4 pkt 3 tej ustawy została zdefiniowana jako obiektywny stan rzeczy stwierdzony, w miarę możliwości, przez lekarza weterynarii, polegający na tym, że zwierzę może dalej żyć jedynie cierpiąc i znosząc ból, a moralnym obowiązkiem człowieka staje się skrócenie cierpień zwierzęcia.

Oznacza to, że tylko obiektywne ustalenie, że cierpienie zwierzęcia ma charakter intensywny, trwałe i nieusuwalny, z uwagi na brak szans wyleczenia, uzasadnia uśmiercenie z przyczyn humanitarnych. Od 2013 r. ustawa o ochronie zwierząt wskazuje lekarzy weterynarii jako osoby w szczególności właściwe do podjęcia decyzji o konieczności bezzwłocznego uśmiercenia z powodów humanitarnych. W myśl art. 11a ust. 1 i ust. 2 pkt 8 tej ustawy, rady gminy są zobowiązane określić w drodze uchwały, corocznie do 31 marca, program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt, który obejmuje m.in. zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

W razie konieczności bezzwłocznego uśmiercenia dokonuje się go na dwa sposoby, tj. przez podanie środka usypiającego przez lekarza weterynarii lub – wyłącznie w przypadku zwierząt wolno żyjących (dzikich) – przez zastrzelenie, co może uczynić **każda osoba uprawniona do użycia broni palnej**.

Konsekwencję uśmiercenia stanowi konieczność uprzątnięcia tuszy zwierzęcia. Jest to zagadnienie sporne i różnie interpretowane. Jednak należy wywnioskować, że uprzątnięcie leżących na drodze publicznej zwłok potrąconych zwierząt stanowi obowiązek zarządcy drogi, który powinien czuwać nad czystością i bezpieczną przejezdną administrowanego traktu komunikacyjnego. Należy dodać, że zgodnie z Ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, właściciel, posiadacz lub zarządzający nieruchomością ma obowiązek utrzymywania jej w należytym stanie higienicznie – sanitarnym w celu zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym, w szczególności polegającym na usuwaniu padłych zwierząt. Nie ma tu znaczenia, czy chodzi o zwierzę domowe, gospodarskie czy dzikie.

Wszystkim czytelnikom naszej gasy, myśliwym, leśnikom i drzewiarzom oraz sympatom łowiectwa i przyrody życzę szczęśliwego Nowego Roku 2020.

Z myśliwskim pozdrowieniem „DARZ BÓR,,

Bartosz Szczepanik

Prawo przy porannej kawie

► dokończenie ze str. 25

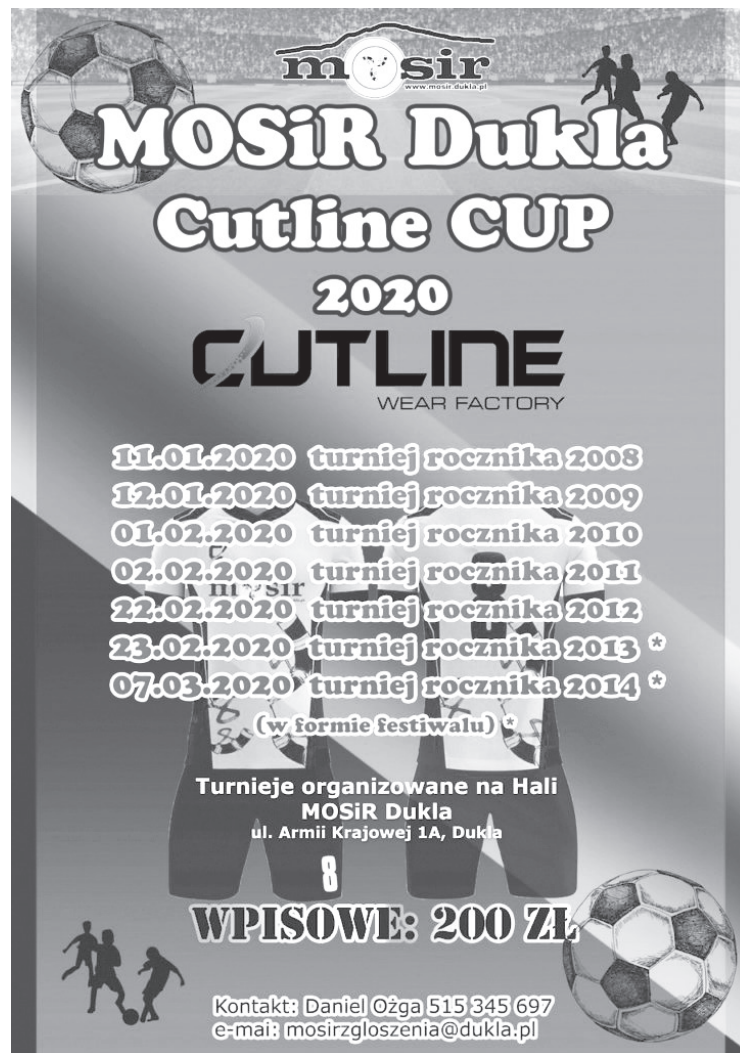
cji społecznej, musi być jak najszczegółowiej określona, tak aby dawało to możliwość ustalenia, że działalność ta wiąże się ściśle z przedmiotem sprawy, do udziału w której organizacja zamierza przystąpić na prawach strony. W razie gdy między celami statutowymi organizacji społecznej a materialnoprawnym przedmiotem sprawy nie ma prawnego związku, brak jest przesłanki dopuszczenia tej organizacji do udziału w postępowaniu administracyjnym dotyczącym sprawy innej osoby.

Uczestnictwo organizacji społecznej w postępowaniu administracyjnym na prawach strony musi być uzasadnione także **interese społecznym**. Ocena zasadności żądania organizacji społecznej pod tym kątem należy do uznania organu administracji publicznej prowadzącego postępowanie. W myśl wyroku NSA, sygn. akt II OSK 264/07, rozstrzygnięcie kwestii udziału organizacji społecznej w postępowaniu administracyjnym dotyczącym innej osoby musi być połączone z rozważeniem czy za tym udziałem przemawia interes społeczny, wniosek o dopuszczenie do tego udziału musi zatem zawierać wszelkie argumenty za nim przemawiające. Nawet zatem wtedy, kiedy udział organizacji społecznej jest uzasadniony jej celami statutowymi, organ administracji publicznej może uznać jej żądanie za niezasadne ze względu na interes społeczny. **Nie ma definicji interesu społecznego. Jest to pojęcie nieostre, generalne i nie można przedstawić pełnego i zamkniętego katalogu wartości służących interesowi społecznemu.**

Zgodnie z wyrokiem NSA, sygn. akt II OSK 843/07 udział organizacji społecznej jako podmiotu na prawach strony w postępowaniu administracyjnym nie może służyć partykularnym interesom samej organizacji społecznej, lecz musi odpowiadać wymaganiom racjonalnie pojmowanej kontroli społecznej nad postępowaniem administracyjnym w sprawach indywidualnych i działaniem w nim organów administracyjnych. Należy zatem ostatecznie uznać, że obowiązkiem organu administracji publicznej jest wyważenie w konkretnym wypadku wymagań interesu społecznego i wymagań realizacji konkretnych celów statutowych organizacji społecznej.

W myśl art. 31 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, organizacja społeczna może żądać wszczęcia postępowania lub dopuszczenia jej do udziału w (toczącym się) postępowaniu dotyczącym innej osoby. **Organizacja społeczna, która domaga się wszczęcia postępowania, nie musi żądać jednocześnie dopuszczenia jej do udziału w tym postępowaniu.** Żądanie wszczęcia postępowania w sprawie dotyczącej innej osoby powinno odpowiadać wymaganiom, jakie Kodeks stawia tego rodzaju podaniom. Podanie zawierające żądanie wszczęcia postępowania powinno zatem wskazywać organizację społeczną, od której pochodzi, jej adres i żądanie oraz osobę, której postępowanie będzie dotyczyć. W uzasadnieniu żądania należy ponadto określić cele statutowe organizacji społecznej oraz dołączyć odpis statutu.

Organ administracji publicznej powinien także ocenić w świetle przepisów ustawowych i statutowych, czy żądanie organizacji społecznej zostało złożone przez umocowany należycie organ tej organizacji. Zgodnie z przepisem art. 31



MOSiR Dukla Cutline CUP 2020
CUTLINE WEAR FACTORY

11.01.2020 turniej rocznika 2008
12.01.2020 turniej rocznika 2009
01.02.2020 turniej rocznika 2010
02.02.2020 turniej rocznika 2011
22.02.2020 turniej rocznika 2012
23.02.2020 turniej rocznika 2013 *
07.03.2020 turniej rocznika 2014 *
(w formie festiwalu) *

Turnieje organizowane na Hali MOSiR Dukla ul. Armii Krajowej 1A, Dukla

WPISOWE: 200 ZŁ

Kontakt: Daniel Ożga 515 345 697
e-mail: mosirzgloszenia@dukla.pl

§ 2 Kodeksu postępowania administracyjnego, organ administracji publicznej orzeka o zasadności, ewentualnie bezzasadności żądania organizacji społecznej w formie postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie. **Data wszczęcia postępowania na żądanie organizacji społecznej nie jest data doręczenia żądania organowi administracji publicznej, lecz data doręczenia organizacji społecznej i stronom postępowania ostatecznego postanowienia o wszczęciu postępowania z urzędu.**

Przepis art. 31 § 4 Kodeksu postępowania administracyjnego zobowiązuje organ administracji publicznej wszczynający postępowanie administracyjne do zawiadomienia o tym organizacji społecznej, jeżeli uzna, że może być ona zainteresowana udziałem w tym postępowaniu ze względu na swoje cele statutowe i gdy przemawia za tym interes społeczny. Celem tego przepisu jest umożliwienie organizacji społecznej skorzystania z uprawnień procesowych.

Organizacja społeczna, której żądania wszczęcia postępowania lub dopuszczenia do udziału w postępowaniu zostały uznane za bezzasadne prawomocnym (ostatecznym) postanowieniem organu administracji publicznej, a także organizacja społeczna, która nie zwracała się do organu z takimi żądaniami, mogą przedstawić organowi administracji publicznej **za jego zgodą** swój pogląd w sprawie wyrażony w uchwale lub oświadczeniu ich organów statutowych.

Natalia Belcik
radca prawny

Złota myśl ☺

„Żeby się żyło, żeby się wiodło, żeby się chciało i żeby się mogło!”



Zakończenie IX Gminnej Ligi Szachowej



W trakcie rozgrywek o Puchar Burmistrza Dukli

Szkolna Liga Sportowa – gra Ringo



Podczas rozgrywek w Ringo

Igrzyska Młodzieży Szkolnej w Szachach Drużynowych



Fot. Jerzy Gunia

Drużynowy Puchar Podkarpacia w Szachach 2019



Fot. [arch. MOSiR Dukla]

Nowa wiata na grodzisku w Wietrznie

Fot. kbr



Nowa wiata przystosowana również dla rowerzystów



Tu rozpoczyna się ścieżka „Tam gdzie chadzali wojowie”

Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski



Podczas rozwiązywania testu konkursowego



Wszyscy uczestnicy konkursu z pięciu szkół z nauczycielami, zastępcą burmistrza i koordynatorem gminnym



Fot. Krystyna Boczar-Różewicz

Opiekunka zwyciężkiej drużyny p. Anna Lis z koordynatorem gminnym i zastępcą burmistrza Dukli



Zwycięzka drużyna z SP z Dukli z zastępcą burmistrza Łukaszem Pirogiem, Anną Lis - nauczycielką ze SP w Dukli oraz Bartoszem Szczepanikiem - koordynatorem gminnym

Po prostu z natury



Życzę Państwu, aby Nasza Jasiołka zawsze tętniła życiem, łącząc mieszkańców, niosąc wiele zdrowia, radości i miłości, pięknie meandrując po naszych uczuciach.

Maria Walczak



„Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Komora celna w Dukli

Fot. kbr



Tablica informacyjna przy zabezpieczonych do zwiedzania ruinach komory celnej



Ruiny komory celnej w Dukli po pracach konserwatorsko-zabezpieczających